Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/71

30.1.2026

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Paketet om säkra länder

(COM(2025) 186)

(COM(2025) 259)

(C/2026/71)

Huvudföredragande: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Rådgivare	Lorenzo TAMBURRINI
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
Remiss	14.7.2025
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig sektion	Yttre förbindelser
Antagande av sektionen	9.9.2025
Antagande vid plenarsessionen	23.10.2025
Plenarsession nr	600
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	183/14/23

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) uppskattar kommissionens insatser för att **standardisera förfarandena för fastställande av säkra länder**, som för närvarande är föremål för de enskilda medlemsstaternas skönsmässiga beslutsfattande, brister i fråga om insyn och inte omfattas av någon effektiv överstatlig kontroll.

1.2 EESK betonar att fastställandet av att ett land är ett **säkert land** har en helt avgörande betydelse i asylförfarandet, eftersom ansökningar från medborgare från länder som anses vara säkra prövas i ett **påskyndat förfarande**.

1.3 Tillämpningen av påskyndade förfaranden för prövning av asylansökningar innebär att **förfarandegarantierna minskar**, och om ansökan avslås finns det en **möjlighet att sökanden avlägsnas från landet** innan ett eventuellt överklagande har avgjorts i domstol. Detta står klart i strid med principen om non-refoulement i enlighet med artikel 33 i Genèvekonventionen.

1.4 Fastställandet av säkra länder innebär också en **begränsning av asylrätten**, dels genom att förfarandegarantierna minskas till följd av tillämpningen av påskyndade förfaranden och dels på grund av att presumtionen om att ett land är säkert medför en **omvänd bevisbörda**, eftersom det är den asylsökande som måste bevisa att det förhåller sig på motsatt sätt för att beviljas internationellt skydd.

1.5 Kommittén menar att man genom att utgå från ett EU-omfattande **tröskelvärde på 20 % godkända ansökningar** (i enlighet med artikel 42.1 j och artikel 42.3 e i förordningen om asylförfaranden) använder ett godtyckligt och otillräckligt kriterium för tillämpningen av påskyndade förfaranden och gränsförfaranden.

1.6 På grundval av i nuläget tillgängliga data från både institutionella källor och det civila samhället, och i enlighet med EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, anser EESK att det som en konsekvens av att **de länder som förtecknas i bilaga II till COM(2025) 186 final (Bangladesh, Colombia, Egypten, Indien, Kosovo** [1]**, Marocko och Tunisien) betraktas som säkra ursprungsländer finns en risk för att asylsökande från dessa länder nekas rätt till asyl**.

2. Allmänna kommentarer

2.1 EESK hävdar att man endast bör kunna fastställa att ett ursprungs- eller transitland är ”säkert” om **det inte förekommer några verifierade fall av kränkningar av de mänskliga rättigheterna** som innebär att den asylsökande ska beviljas internationellt skydd i enlighet med Genèvekonventionen.

2.2 Kommittén menar att det europeiska asylsystemet kommer att vara bräckligt fram till dess att **överstatliga former av kontroll** införs.

2.3 Vi anser att det inte går att beteckna ett land som ”säkert” **om det samtidigt förekommer undantag i det som innebär att det råder osäkerhet** i specifika geografiska områden eller för särskilda kategorier av människor. Sådana undantag kan leda till tvetydighet och utrymme för orättvis skönsmässig bedömning av enskilda asylansökningar, såsom fastställdes av Europeiska unionens domstol i oktober 2024.

2.4 Om sådana undantag tillåts måste de vara allmänt tillgängliga för alla, bindande och obligatoriska för medlemsstaterna, samt tillämpas på ett enhetligt sätt på EU-nivå.

2.5 Själva förekomsten av ett påskyndat förfarande innebär att de som berörs av det diskrimineras. EESK hoppas att alla asylansökningar behandlas inom lämpliga tidsfrister, med hjälp av rätt verktyg och efter en grundlig bedömning i syfte att skydda de asylsökandes rättigheter.

2.6 EESK menar att införandet av begreppet säkert land inte kan motiveras med att man därigenom snabbt kan pröva asylansökningar som ”**sannolikt**” är ogrundade ([2]). Dels finns det nämligen en risk för att den snabba prövningen leder till en ytlig bedömning på bekostnad av sökandens rättigheter, dels anser vi att det är riskabelt och olagligt att fatta beslut om vilken typ av förfarande som ska användas enbart utifrån en sannolikhet att ansökan är ogrundad.

2.7 EESK understryker att antagandet av tvivelaktiga förteckningar över säkra länder, som kan leda till tillämpning av påskyndade förfaranden och fler olagliga avslag på ansökningar om internationellt skydd, riskerar att leda till att antalet odokumenterade tredjelandsmedborgare i EU ökar och därmed till ökad **otrygghet** i fråga om hälsa, arbete och bostäder, och till att den svarta ekonomin ökar i omfattning.

3. Bakgrund

3.1 Att **ansökningar om internationellt skydd behandlas på olika sätt** beroende på medborgarskap kan strida mot det förbud mot diskriminerande behandling av flyktingar beroende på ursprungsland som fastställs i artikel 3 i Genèvekonventionen från 1951 om flyktingars rättsliga ställning, vilket redan påpekats i **EESK:s yttrande REX/457** ([3]).

3.2 Såsom redan påpekats i EESK:s yttrande REX/457 kan **varken** förekomsten av nationell lagstiftning som skyddar de mänskliga rättigheterna **eller** ett lands status som kandidatland för anslutning till Europeiska unionen anses vara **tillräckliga kriterier** för att ett land ska föras upp på förteckningen över säkra ursprungsländer.

([1]) Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

([2]) COM(2025) 186 final, s. 2.

([3]) ”Upprättande av EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer”.

3.3 Enligt direktiv 2013/32/EU ([4]) ska ett land betraktas som ett säkert ursprungsland ”om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det **allmänt** och **genomgående** inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2011/95/EU ([5]), samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt”.

3.4 EESK anser att lagstiftningen skulle förbättras om kriterierna ”**allmänt**” och ”**genomgående**” i samband med förföljelse stryks som nödvändiga förutsättningar för att det ska kunna fastställas att ett land är ett säkert ursprungsland.

3.5 Den 4 oktober 2024 blev effekten av antagandet av förteckningar över säkra länder kraftigt försvagad genom en dom från **Europeiska unionens domstol**. Domstolen klargjorde att för att det ska kunna fastställas att ett land är ett säkert land måste **hela landet vara säkert utan undantag** från presumtionen om säkerhet för delar av territoriet eller vissa kategorier av människor.

3.6 I samma dom fastslog domstolen, med hänvisning till direktiv 2013/32/EU och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, att den **nationella domstol** som prövar ett överklagande av ett beslut om avslag på en ansökan om internationellt skydd inte endast kan utgå från klagandens argument, utan på eget initiativ **ska pröva huruvida fastställandet av att landet i fråga är ett säkert land uppfyller de relevanta kraven i EU-rätten** genom att göra en fullständig prövning av det aktuella behovet (ex nunc) när det gäller det överklagade beslutet.

4. **Analys**

4.1 EESK anser att det är en **svaghet** i asylansökningsförfarandena att det saknas **metoder för överstatlig kontroll** av de förfaranden som medlemsstaterna använder för att fastställa att endast de tredjeländer som uppfyller normerna i EU-lagstiftningen är säkra länder.

4.2 För närvarande är de endast **skyldiga att översända förteckningarna till kommissionen**, som aldrig har ingripit och därigenom har gett medlemsstaterna fullt utrymme för skönsmässig bedömning.

4.3 Medlemsstaternas förfaranden för att identifiera säkra länder är inte transparenta, och i allmänhet hänger **fastställandet** av ett ursprungsland som säkert samman med **antalet asylsökande från landet i fråga** ([6]), för vilka det kan finnas återtagandeavtal med värdlandet.

4.4 De **nationella förteckningarna** kan därför **skilja sig** kraftigt åt mellan medlemsstaterna, och många medlemsstater beslutar också att inte använda förteckningar över säkra länder.

4.5 Såsom redan framförts i **yttrandet REX/457** kommer antagandet av en gemensam förteckning över säkra ursprungsländer inte i sig att leda till ökad harmonisering, eftersom den gemensamma förteckningen kommer att existera parallellt med de enskilda medlemsstaternas nationella förteckningar.

4.6 Även om medlemsstaterna enligt artiklarna 59.2 och 61.2 i förordningen om asylförfaranden **får fastställa ett tredjeland som ett säkert tredjeland och ett säkert ursprungsland med ”undantag för specifika delar av dess territorium eller tydligt identifierbara kategorier av personer”**, kvarstår risken för att sådana undantag inte kommer att tillämpas eftersom detta fortfarande är helt upp till medlemsstaterna.

4.7 Dessutom anges inte **kriterierna för att fastställa dessa undantag för geografiska områden och kategorier av människor** i förordningen, vilket ger medlemsstaterna och enskilda lokala tjänstemän ytterligare tolkningsfrihet.

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning) (EUT L 180, 29.6.2013, s. 60).

([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning) (EUT L 337, 20.12.2011, s. 9).

([6]) Europeiska unionens asylbyrå, december 2022.

4.8 Att fastställa ett EU-omfattande **tröskelvärde på 20 %** godkända ansökningar som ett kriterium för att tillämpa det påskyndade förfarandet och gränsförfarandet är helt godtyckligt och saknar vetenskaplig grund.

4.9 Om en person kommer från ett ursprungs- eller transitland som betraktas som säkert har de administrativa myndigheterna som prövar asylansökningar i första instans möjlighet att **avslå ansökan utan att pröva den i sak**.

4.10 Hela förfarandet, inbegripet möjligheten att vid domstol överklaga den administrativa myndighetens beslut om avslag, är föremål för ett **påskyndat förfarande** som **inskränker rätten till försvar** för personer som kommer från ett säkert land och som ansöker om internationellt skydd.

Bryssel den 23 oktober 2025.

Séamus BOLAND

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande